



Öppet brev

Stöd Arctic Paper Grycksbo vs. EU-kommissionen

Arctic Paper Grycksbo är ett av Sveriges äldsta pappersbruk med anor från 1740. Idag är vi en nischaktör med ledande position i Europa inom bok- och designpapper. För att möta nedgången inom grafiska papper utvecklar vi numera även förpackningspapper.

Framtiden för bruket och dess 315 medarbetare bygger på att vi jobbar nära kunderna i utvalda nischer med hög kvalitet och överlägsen hållbarhetsprestanda. Därför har vi sedan länge en biobränsleeldad panna som försörjer produktionen med förnybar, fossilfri energi.

I likhet med övriga europeiska pappersbruk har vi tidigare fått gratis utsläppsrätter. Men genom ett beslut av EU-kommissionen den 25 februari i år har Arctic Paper Grycksbo som enda pappersbruk uteslutits från systemet med handel av utsläppsrätter med hänvisning till att vi har för låga fossila utsläpp.

För Arctic Paper Grycksbo handlar det om cirka 130 miljoner kronor som vi går miste om perioden 2021-2025, en orättvisa som givetvis kommer att påverka vår konkurrenskraft negativt eftersom våra konkurrenter i EU fortsatt kommer att omfattas av gratistilldelningen av utsläppsrätter.

Utöver den uppenbara orättvisan handlar det om viktiga principfrågor och systemets legitimitet. Utsläppsrätterna ska bidra till hållbar omställning, men om de verksamheter som är mest klimateffektiva utesluts så ökar branschens genomsnittliga utsläpp. Det leder till ett högre produktiktmärke och därmed större gratistilldelning till företaget med fossila utsläpp.

För att uttrycka det kortfattat: Arctic Paper Grycksbo bestraffas för att ha gått för långt i minskningen av sina utsläpp medan konkurrenter med större fossila utsläpp belönas.

Eftersom EU-kommissionen inte visat någon vilja att ändra sig, har Arctic Paper Grycksbo valt att vända sig till EU-domstolen för att få prövat och förhoppningsvis ändra ett djupt orättvist och orimligt beslut. I den process som inleds i sommar har Sverige – genom den svenska regeringen – möjlighet att intervensera för att markera frågans vikt.

När Europas länder möts på fotbollsplanen i sommar är fair play en självklarhet. Tyvärr gäller samma principer inte EU-kommissionens hantering av spelreglerna för hållbar omställning. Som företrädare för Arctic Paper Grycksbo och brukets medarbetare är det därför vår förhoppning att vi får stöd av den svenska regeringen. Vi hoppas givetvis att även du har möjlighet att hjälpa oss i vår sak genom att uppmärksamma frågan. Hör gärna av dig så berättar vi mer om hur just du kan bistå!

Vi bifogar ett kort fakta-PM och står givetvis till förfogande för ytterligare frågor.

Grycksbo, Dalarna den 21 juni 2021

Michael Fejér
VD Arctic Paper Grycksbo AB
e-post: michael.fejer@arcticpaper.com
tel. +46-10-4518100

Martin Akurhed
Ordförande Pappers avd. 111
e-post: martin.akurhed@arcticpaper.com
tel. +46-10-4518143



FAKTA OM UTSLÄPPSRÄTTER OCH EU-KOMMISSIONENS BESLUT

- EU:s system för handel med utsläppsrätter lanserades 2003 med det så kallade ETS-direktivet. Systemet är en hörnsten i EU:s strategi att uppnå sina mål om utsläppsminskningar. Det går ut på att företag med fossila utsläpp behöver införskaffa sig utsläppsrätter som svarar mot de faktiska utsläpp företagen haft. Vid lanseringen av systemet identifierades ett antal sektorer som bedömdes svara för särskilt stora utsläpp, och dessa var de första som kom att omfattas av systemet. En av dessa sektorer var papperstillverkningsbranschen.
- För att systemet inte skulle skapa för stora konkurrensnackdelar för den europeiska industrin i förhållande till andra delar av världen kombinerades systemet med en viss gratistilldelning av utsläppsrätter, som är tänkt att fasas ut över tid.
- Inledningsvis beräknades denna gratistilldelning som en andel av respektive anläggnings historiska utsläpp. År 2009 infördes dock en ändring så att gratistilldelning ska ske utifrån produktionsvolym snarare än historiska utsläpp, för att systemet inte ska belöna mindre klimateffektiv produktion. Numera beräknas antalet gratis utsläppsrätter per anläggning utifrån de 10 % mest klimateffektiva anläggningarna inom varje produktsegment. Detta kallas för *produktriktmärken*. Vid beräkningen av klimateffektivitet beaktas huruvida förbränning sker av förnybara bränslen eller av fossila bränslen.
- I och med 2009 års ändring infördes också ett undantag från utsläppshandelssystemet för forskningsanläggningar och anläggningar som uteslutande använder biomassa. Detta var tänkt att vara en fördel för dessa anläggningar. Hur undantaget ska tolkas i praktiken har hittills aldrig prövats av EU-domstolen.
- Genom ett beslut av EU-kommissionen den 25 februari i år har Arctic Paper Grycksbo och ytterligare ett femtiotal svenska anläggningar uteslutits från systemet med handel av utsläppsrätter mot sin vilja. De aktuella anläggningarna fråntas därmed all gratistilldelning av utsläppsrätter medan deras konkurrenter (med större fossila utsläpp) får fortsatt ekonomiskt stöd.
- Frågan verkar ha beretts i all hast: Förtydliganden från Naturvårdsverket om att ett antal av anläggningarna ifråga – däribland Arctic Paper Grycksbo – faktiskt haft små utsläpp från fossila bränslen, synes medvetet ha ignorerats av EU-kommissionen, med hänvisning till tidsbrist.
- Därtill kommer att uteslutningen går direkt emot ETS-direktivets syfte: att utesluta de allra mest klimateffektiva anläggningarna inom en bransch resulterar i ett högre produktriktmärke. Detta får till följd att anläggningar med fossila utsläpp får en större gratistilldelning av utsläppsrätter än om Arctic Paper Grycksbo fortsatt inkluderats. Incitamenten till miljöomställning minskar därmed i motsvarande mån. Men framförallt skapas ett absurt incitament för anläggningar som har förutsättningar att helt upphöra med fossil förbränning, att fortsätta bränna fossilt bränsle i viss utsträckning. Detta för att EU-kommissionen ska anse att man har rätt att kvarbli i systemet och ha fortsatt rätt till gratistilldelning under produktriktmärket.